

Beppie en Gust

Het was zondag 2 december 1923 en op het stoomschip Oranje-Nassau schreef Beppie van Goor haar eerste brief naar haar familie: *Lieve allemaal. Het was geen pretje zo een zeereis.* Zij was samen met haar man Gust Seipgens begonnen aan haar reis van Amsterdam naar Willemstad op Curaçao.

Gust, volledig Henri August (geboren 1884 in Goor), was chef-constructeur bij de Bataafsche Petroleum Maatschappij. Hij werd voor de duur van een jaar uitgezonden om op het eiland in de West de installaties voor het verwerken van olie te controleren. Hij was in 1912 gehuwd met Bertha Josephine van Goor (geboren in 1880 in Amsterdam), die meestal Bep of Beppie werd genoemd. Beppie en Gust hadden geen kinderen, ook later kwamen die er niet. Ze woonden voor hun vertrek in het Statenkwartier van Den Haag.

Het gezin waarin Gust opgroeide, had op veel plaatsen in Nederland gewoond voordat ze in Goor terecht kwamen: Maastricht, Roermond, Den Bosch, Simpelveld en Rotterdam. Er werden in totaal zes kinderen geboren, van wie er één jong overleed. Gust was het jongste kind. Beppie stamde uit een familie die al generaties lang in Amsterdam woonde. Het gezin Van Goor telde drie kinderen, twee zonen en één dochter; Beppie was het oudste kind.

De Oranje-Nassau was een stoomschip dat in 1911 in Vlissingen te water was gelaten. Het schip met twee stoompijpen was meer dan honderd meter lang, naast vracht konden er bijna 300 passagiers mee op een tocht. Het was de zelfde

boot waarmee Betsy en Bastiaan graag hun terugreis naar Nederland hadden willen maken. Aan boord bevond zich ook de familie Van Vloten, bestaande uit man, vrouw en een kind. Hij was bedrijfsleider bij de firma Enthoven, het bedrijf dat opslagtanks op Curaçao ging plaatsen. Beppie en Gust zouden nog veel met hen te maken krijgen. Varend in de buurt van Dover werd Beppie zeeziek: *Alles komt eruit*. Het schip bleef zonder ophouden slingeren en stampen. Ruiten gingen stuk, het water liep over het dek en de luchtkokers waaiden van hun plaats. Beppie vond het verschrikkelijk. Als ze in bed lag leek het wel of haar hoofd plotseling losraakte waarna het met een slag tegen haar romp vloog. Als dit lang ging duren, werd ze horendol. De kapitein zocht naar een oplossing voor dit ongemak door op halve stoom te varen en de boot dwars op de golven te leggen. De tocht van drie weken bracht ze in Barbados, Trinidad en Caracas, de laatste tussenstop was Puerto Cabello.

Eenmaal op Curaçao aangekomen zetten de twee het schrijven van brieven naar vrienden, bekenden en familieleden voort. Het was vooral Beppie die schreef, sporadisch leverde Gust een bijdrage. Hun brieven stuurden ze naar Pol, een oudere broer van Gust. Deze zorgde er dan voor dat de *lieve allemaal* de brieven te lezen kregen. Ook nu deden brieven er drie weken over om op hun plaats van bestemming te komen.

Om tien uur in de ochtend op 21 december komen Beppie en Gust aan in Willemstad. Een medewerker van de Bataafsche Petroleum Maatschappij (B.P.M.) komt aan boord en neemt ze mee naar Hotel Americano waar het bedrijf kamers voor hen gereserveerd heeft. Het hotel bevindt zich op het centraal gelegen Brienplein, niet ver van de Emmabrug en kijkt uit over het water. Beppie ziet dat de familie Van Vloten snel voor hen uit naar het hotel loopt en daar de mooiste kamers, die aan de straatkant, in beslag neemt. De kamers voor Beppie en Gust zijn op de derde etage aan de achterzijde van het hotel waar het veel warmer is en overal vliegen zitten. *Wij kunnen hen er natuurlijk niet afjagen maar hebben*

met de hotelhouder gesproken dat als er iemand weggaat wij betere kamers krijgen aan de voorkant, schrijft Beppie.

De kamers in het hotel zijn erg primitief, op de houten vloer liggen geen kleedjes. Het meubilair bestaat uit één stoel, een vuile wastafel, een nachtkastje en een bed. *Wij slapen zonder laken en dekens en alles is donkerbruin geverfd.* Verder staat er een kaptafel met laden en is er een kapstok, *maar kan al mijn japonnen daar niet aan ophangen van de vliegen.* Maar na een tijdje krijgen ze een hangkast waardoor Beppie haar japonnen, ál haar japonnen netjes kan ophangen. Ze vraagt haar familie een aantal kleedjes op te sturen. Haar handen plakken geregeld vast aan de vieze tafeltjes en als daar die kleedjes op liggen, heeft ze er geen last meer van.

Gelukkig verlaat de familie Van Vloten al snel het hotel om hun intrek te nemen in een pension. Nu kunnen Beppie en Gust een kamer aan de voorkant betrekken, *ik kijk hier door het zijraam uit op de zee.* Maar het leven blijft erg primitief, Beppie krijgt bij het minste of geringste vuile handen die ze wel twintig keer per dag moet wassen. In de was zijn drie boorden van Gust verloren gegaan. Beppie klaagt dat als je niet direct voor de was betaalt, er een brutale brief volgt. Ze krijgt een keer de was niet terug in een zak, maar als een bundeltje in een doek geknoopt. Een schande is het. Beppie en Gust vinden de mensen vies. Ze spugen op de grond, eten met open mond en spreken Spaans. Beppie wil die taal wel leren maar volgens Gust is het niet de moeite waard voor dat ene jaar, *dat dieventaaltje.* Het is veel verstandiger Engelse conversatielessen te nemen. Een dag later schrijft Beppie: *Vanmorgen zijn wij in de fabriek geweest waar de panamahoeden gevlochten worden, heel interessant van f 4,- tot f 40,- toe, licht aan de fijnheid van het stro. Gisteren regende het vreselijk. Gust was er juist in en werd zijn witte pak geheel doorweekt, zodat hij vannacht gehoest heeft net als ik en wij een duo gehouden hebben, hij moet vandaag een regenjas kopen.*

Ze zijn beiden vies van het eten. Zo wordt alles in olie gebakken, waarvan Beppie vaak moet overgeven. Om er minder last van te hebben, eten ze veel

vruchten; 's morgens verorberen ze twee bananen en mispels zo groot als een appel, *die men met een lepeltje uit moet eten.*

Als Gust op een zaterdagmorgen om 7 uur gaat ontbijten, vliegt hij ineens met schrik op. Er zit een grote spin op tafel naast zijn bord en hoewel hij voortdurend roept, komt er niemand. Geen van de aanwezigen begrijpt hem. Gelukkig loopt het beest na een tijdje over de grond weer weg. Na afloop is er onder het personeel grote hilariteit en lijkt het erop alsof iedereen Gust uitlacht.

Beppie ziet op straat vrouwen die vissen van wel één meter lang met een puntige kop op hun hoofd dragen. De vis is droog maar blijkt toch een goede smaak te hebben. *Het water kan men hier aan de deur kopen in een blikje van 1 L 7 ½ cent, er is hier geen waterleiding en alleen in November en December regent het.* Op Eerste Kerstdag trekken Gust en Beppie eropuit. Ze maken, hoewel het erg warm is, een wandeling van ruim twee uur. Ze vinden het prachtig en genieten van de hoge begroeide bergen, de grote bomen vol rode geraniums, de vogels en hagedissen. *Wij gingen onder een boom in de schaduw uitrusten maar waren er zoveel grote mieren dat wij maar weer gauw op zijn gestaan.*

Overall zien ze prachtig uitgedoste negervrouwen, die gekleed zijn in roze, blauw en wit satijn met tule. De vrouwen dragen lila kousen. Ze ontmoeten een vrouw in zwart tule met daarop lichtblauw borduurwerk. Verder draagt ze blauwe leren schoentjes, een waaier, een blauwe parasol en lange zwarte oorbellen. Het lijkt wel alsof iedereen op het eiland lange bellen draagt. De kerstdagen zijn verder heel vreemd. Van een echte Kerststemming is natuurlijk bij deze hitte geen sprake.

Met Oudjaar laten alle forten 's nachts om 12 uur hun achterladers losbranden. De negers steken vuurwerk en voetzoekers min of meer voor hun deur af, waardoor Beppie elk moment omhoogvliegt. Beppie en Gust zitten van zeven

tot twaalf uur voor het raam. Het hele plein voor het hotel staat vol. Ze zien japonnen in allerlei kleuren: rood, blauw, roze, paars en groen. In het haar van de vrouwen zitten gouden banden. De menigte is bij elkaar gestroomd, omdat om middernacht de Bisschop zijn zegen zal geven, maar daaraan vooraf worden eerst vierhonderd voetzoekers afgestoken. Hier en daar breken vechtpartijen uit. Klokslag twaalf valt iedereen op de knieën. De dag daarop zijn overal mensen met verband om hun hoofd en handen te zien.

Kort na de feestdagen brengen Beppie en Gust een bezoek aan de heer Gorsira, met wie ze op de boot al kennis hadden gemaakt. Het is een half uur lopen in de brandende zon, nergens is schaduw te bekennen. Ze worden hartelijk ontvangen. *'t Is een heel bekende deftige familie hier. Zijn oom die daar ook op de berg woont is procureur-generaal.* De gastheer leeft samen met twee zusters, één is ongetrouwd, de ander is pas sinds kort weduwe met een klein kind. Ze wonen op de berg op een oud vervallen landgoed met borstweringen en terrassen, het is er heel schilderachtig, het uitzicht is prachtig. Ze zien allerlei soorten bloemen en prachtige vogels, zoals kolibries die doen denken aan vlinders met de kleur van een pauwenveer. De vogels zijn in het geheel niet schuw. Drie honden lopen er rond, waarmee Beppie direct vriendschap sluit. Ze maken de afspraak om op een zondag samen op stap te gaan naar de plantages en ook Caracasbaai te bezoeken. Ook zijn ze van plan om gevierden te kaarten en dan whist te spelen. Kort daarop gaan ze met de heer Gorsira naar de plantage van diens oom. Het is een prachtig huis in Spaanse stijl, maar onbewoond en bouwvallig. De plantage zelf is schitterend: mangobomen, kokospalmen, mahoniebomen en bananen. Beppie ziet een zwartje in de palmboom klimmen, die zeker tien kokosnoten voor haar plukt. Nadat deze stukgeslagen zijn, drinken Beppie en Gust ze leeg. Het vlees is zacht, het doet denken aan gelei, maar je kunt er weinig van eten. *De oude heer Gorsira* laat zijn oudheidkundig museum aan Beppie zien. Ze gaat voor hem een schilderij maken, dat, wie weet, aan de collectie toegevoegd kan worden.

De Gorsira's vormen een geslacht dat al sinds 1771 op Curaçao leeft. Als Beppie het heeft over de oude heer Gorsira, dan gaat het om Cornelis Gorsira die in 1848 is geboren en in het jaar dat Beppie hem ontmoet zal overlijden. Hij is de oprichter van het museum, dat is ondergebracht in een landhuis dat al generaties lang in het bezit is van de familie. Hij is een verdienstelijk schilder en een aantal van zijn schilderijen bevindt zich in zijn museum. Cornelis is de ontdekker van het fosfaat op het eiland. Met *een oom* bedoelt ze John Brown Gorsira die dan Procureur-Generaal en waarnemend gouverneur is. Het is deze Gorsira die Bastiaan en Betsy goed hebben gekend.

Een paar dagen later gaan Beppie en Gust op stap, ze gaan winkelen in de Bree-destraat, *aan onze kant van de brug*. In haar brief schrijft Beppie: *Zaterdag avond zijn wij een Frederik Hendriklaantje gaan maken*. De Frederik Hendriklaan was en is een winkelstraat in Den Haag, gelegen in het Statenkwartier, niet ver van Scheveningen. De weg langs de zee geven ze ook een naam die vertrouwd in hun oren klinkt: *Scheveningse strandboulevard*.

Op het Brionplein, het centrale plein in Otrabanda, ziet Beppie voortdu- rend mensen heen en weer wandelen. Het doet haar aan de Kalverstraat denken. Ze ziet veel mooie winkels waar je alles kunt kopen. De goederen zijn uitgesteld zoals in een bazaar en er zijn geen spiegelruiten. De voorgevel bestaat uit grote dubbele dichte deuren. Om zes uur zijn de winkels gesloten en ze doen dan den- ken aan schuren of pakhuizen. De straat zelf is geasfalteerd en er zijn trottoirs. Veel dingen zijn heel goed en modern maar ze komen niet tot hun recht, omdat het in Willemstad allemaal onmogelijk primitief, vies en achterlijk is. Aan één kant van het plein is geen doorgang mogelijk, tenzij je genoeg neemt met *nau- we stinkende negersteegjes*. Gust noemt het hier een *echte negerij*.

Gust vindt zijn werk prettig. Hij vaart elke dag om half acht met het bootje

naar de raffinaderij. Deze ligt aan de overzijde van het Schottegat, een grote baai en de natuurlijke haven van het eiland. Om half één is hij dan weer terug waarna hij een uur later weer vertrekt om in de avond om half zes thuis te komen. Op een dag gebeurt het dat veel werklui (*zwartjes*) wegblijven, het heeft die dag geregend en dan willen de BPM-arbeiders in hun tuin werken. *De negers verdienen plm 1,75 per dag; dat is te zeggen de sjouwers; vaklui (timmerlieden, metselaars, enz.) verdienen 4 à 5 gulden per dag.* Ze wonen, volgens Beppie en Gust, in stinkende krotten en leven van één dubbeltje mais per dag. De rest van hun geld verknoeien ze aan de meest bonte en bespottelijke kleren en ook aan harmonica's, grammofoons, gouden tanden, vuurwerk, autotochten en *jandoedel*. Vrouwen verspillen hun geld aan zijden kleding. *Ze zijn zwak (slecht voedsel en vieze ziekten), bang, lui, goedhartig, onderdanig en Rooms.* Beppie voegt hieraan toe: *Er zijn hier 3 soorten mensen: negers(zwart), Curaçaoënaars (licht bruin), Spanjaarden (dito) en Europeanen (bleek of rood zoals ik).*

Kort na Nieuwjaar arriveert de heer Bastet, de baas van Gust, op het eiland. Voor hem en zijn vrouw staat een gemeubileerd huis klaar. *We zullen er volgende week wel heen moeten om een visite te maken.* Kort na zijn aankomst geeft de directeur een receptie waar Gust en Beppie naar toe gaan.

De dames waren blootshoofd in baltoilet en hele naakte armen en hals, en ordinair, meest vrouwen van werklui en fabriekslui. Zelf draagt ze een japon van bruine zijde en een zwarte zomerhoed, terwijl Gust in smoking is. Niemand draagt handschoenen. Als Beppie dat later een keer wel doet, wordt ze op straat nageroepen: *die gaat trouwen.* Ze schrijft verder: *'t Is hier een echt gat en ben je hier levend begraven tussen de negers, wij hebben er tenminste al meer dan genoeg van.*

Op 11 januari wil Beppie haar verjaardag stilletjes met zijn tweeën vieren, niemand weet er verder van. Gust komt met een fles wijn en heeft gezorgd voor bonbons en sigaretten. Ze doen rustig aan met hun uitgaven, omdat alles nogal

duur is in de winkels. Het is niet zo eenvoudig de weg naar de juiste winkels te vinden. Zo komt Beppie erachter dat thee, bonbons en biscuit bij de apotheker te koop zijn. Ze verzucht: *je moet hier de weg maar weten*. Ze heeft een dikke katoenen paraplu (een besteedster) aangeschaft; een dunne is onverstandig omdat die in de voortdurend waaiende wind vrij snel kapot zou zijn. *Ze vroegen f 7.50 maar heb ik zolang met het joodje gevochten tot hij hem voor f 5.50 gaf*.

Er is een waarschuwing uitgegaan voor het water waarin Beppie wil gaan zwemmen. Het is namelijk besmet. Aan haar badpak heeft ze nu niets, vreest ze. Ze ziet wel negers het water induiken, maar die schijnen geen last van het slechte water te hebben. Gust en zij nemen wel alle ochtenden vroeg een douche, maar een geschikt badhuisje kunnen ze niet vinden.

Beppie mist haar hondjes die in Den Haag zijn achtergebleven; *als ik er in de hitte op uitga loop ik zo eenzaam met mijn ziel onder mijn arm*. Gelukkig is er af en toe wel afleiding. Al eerder hadden ze een bioscoopvoorstelling bijgewoond, waarvoor een tocht in een bootje van 20 minuten nodig was. Nu zijn er manoeuvres op het fort. Vanaf een groot Zweeds oorlogsschip worden kanonnen afgeschoten, wat gepaard gaat met grote vlammen en een oorverdovend lawaai. Het Zweedse volkslied klinkt, kort daarna gevolgd door ‘Wien Neerlands bloed’, *heel plechtig*. Het schip komt olie halen, waarmee het in plaats van kolen gestookt wordt. Beppie ziet de Gouverneur in een motorbootje naar het oorlogsschip varen. Die avond is er bal ter gelegenheid van de aankomst van de Zweden, maar Gust en Beppie voelen daar weinig voor en blijven thuis. *We kennen er niemand en bij het mindere personeel voelen we ons niet thuis*.

Half februari wordt er een uitje aangekondigd dat Beppie en Gust ook aan zich voorbij laten gaan. Op drie avonden is er in het hotel een dansvoorstelling van de Russische Barones Norka Rouskaya. Ze hebben er de toegangsprijs van f 4.50 niet voor over, te duur. Volgens de *Amigoe* van 29 maart is er zelden of nooit een voorstelling op Curaçao geweest die zoveel stof heeft doen opwaaien en zoveel ergernis heeft veroorzaakt. Volgens de krant *Er kan geen twijfel of*

verschil van mening zijn dat dit werkelijk onzedelijk is. De krant besluit met: Een ieder, die deze voorstelling heeft bijgewoond, was daar in gemoede van overtuigd.

Een maand na aankomst krijgen Beppie en Gust een grotere kamer, maar ook daar zijn de kakkerlakken. De grootste kan Beppie vangen, zij zet deze door het raam naar buiten. De andere kunnen ontsnappen en kruipen in de naden van het hout. Beppie ontkomt er nu niet aan iedere dag de kast met kleren leeg te halen en alles uit te kloppen.

Zij en Gust krijgen te horen dat ze binnen drie maanden kunnen verhuizen naar een eigen huis dat gebouwd wordt op Negropont, een wooneiland midden in het Schottegat. Een dam van 150 meter verbindt de woonwijk met de raffinerij. Gust woont dan dichterbij zijn werk en kan er met een auto naartoe rijden. Elke dag een tocht met het pontje is dan niet meer nodig. Maar voor Beppie zal het wennen zijn om straks niet meer in het hotel te wonen. Ze klaagt over de afzondering waar ze in terecht gaat komen. Als ze ergens wil komen, moet ze iedere keer met een stinkend petroleumbootje twintig minuten varen.

Ze gaat nu al op zoek naar een *zwarte meid* die voor haar de boodschappen kan gaan doen. *Een mevrouw hier zei dat de meiden wel fl. 20,- per maand stelen alleen met op de markt en overal boodschappen te gaan doen maar de dames hier komen er niet.* Beppie ziet er tegenop straks een eigen huishouden te beginnen, *met dat luie vieze personeel. 1 nikker voor boodschappen op de markt te doen en te koken (dames kunnen hier niet koken op houtskool en ook door de hitte) dan een groentewasvrouw, een zwarte om de grond te dweilen wat de meid niet doen wil en dan een meid voor het huiswerk eten binnen brengen enz.*

Voor Beppie zijn alle dagen hetzelfde, er gebeurt weinig opwindends. Ze mist haar eigen vertrouwde piano, daar komt bij dat pianospelen in het hotel niet prettig is. De mensen willen het liefst harde marsen en tango's horen en dat is juist de muziek waar ze niets om geeft. Gelukkig gebeurt er soms iets dat die saaiheid en verveling doorbreekt. Ze sluit vriendschap met een grote zwarte vogel in het plantsoentje voor het hotel, *net een neger, met grote zwarte ogen en*

krulhaar op zijn kop. Het beest maakt het geluid van een sirene en nu noemt ze het beest *de negerautovogel*. Op de ochtenden dat Beppie langs komt, ziet de vogel haar al in de verte aankomen. Dan komt hij dichterbij en eet het brood uit haar hand, vooral de korstjes.

Een onlangs op het eiland aangekomen bisschop heeft ook zijn intrek in het hotel genomen. Hij heeft een lange baard, draagt roze kousen, een paars kalotje en om zijn hals draagt hij een grote zware gouden ketting met kruis. Een enkele keer draagt hij een zwartfluwelen kalotje met een lichtblauwe kwast en als hij uitgaat komt er een zwarte hoed met rondom bloemen bij. Het gaat hier om Monseigneur Vuylsteke, een Dominicaan die in 1910 tot apostolisch vicaris op Curaçao was benoemd. Hij spreekt Spaans en in zijn gezelschap zijn twee kapucijners, in het bruin en ook met lange baarden. De bisschop heeft de oude kamer van Beppie en Gust. *Ik ben altijd bang als ik 's morgens naar het bad ga in kimono en nachtmutsje dat ik hem in zijn armen zal lopen hij heeft mijn vroegere kamer; met een van de capucijners is het gisteren morgen al gebeurd*, schrijft Beppie.

De roodbruine japon van Beppie zit van achter vol verfvlekken, waarschijnlijk is ze in een pas-geverfd bootje gaan zitten. *Van mijn zijden japonnen heb ik niet veel plezier.* Er is geen stomerij dus moet ze zelf de vlekken te lijf met water en benzine. De vlekken verdwijnen niet, sterker, er komen alleen maar nieuwe bij. Als op het eiland een zijden japon vuil wordt, gooien mensen die weg. *Wij moeten hier maar een stomerij opzetten benzine is er genoeg, ofschoon wij toch niet voor goed hier begraven zouden willen zijn.* Als ze weer terug is in Holland zal Beppie de japonnen laten verven of stomen.

Ze heeft altijd van zichzelf gedacht dat ze goed tegen de hitte zou kunnen, maar nu heeft ze alle dagen hoofd- en rugpijn. Gelukkig kan Gust er veel beter tegen. Ze vermoedt dat dit komt doordat hij wél en zij niet transpireert. Ze leert nu elke dag Papiaments wat haar beter van pas komt dan Spaans, hoewel ze vindt dat de twee talen erg veel op elkaar lijken. Het lukt haar al snel met het wasmeisje te praten: *Bai busca laba sushi otra seman dialima.* Het meisje verstaat

Beppie goed: *kom volgende week maandag vuile was halen.*

Het tropische klimaat blijft Beppie parten spelen. Ze zit vol galbulten, wel dertig, zo groot als knikkers, die bovendien vreselijk jeuken. Ze heeft het gevoel alsof ze levend gevild wordt. Ze maakt de galbulten stuk waardoor de kousen aan haar voeten en benen gaan plakken. Iedere dag heeft ze nu schone kousen nodig, omdat haar halve been eraan vastzit. De bestrijding met ammoniak heeft geen effect, bovendien bijt het spul vreselijk. Haar gezicht zit vol muskietenbeten, met een klamboe zou dit te verhelpen zijn, maar in het hotel zijn die er niet. Er is geen wind, de vlaggen hangen er slap bij, de hitte is groot, vooral in de nacht, Beppie kan er niet van slapen. *Ben er zo benauwd van, maar van wind word ik nog benauwder en warmer.* Ze heeft gehoord dat mevrouw Enthoven er ook veel last van heeft. Mevrouw Enthoven is ook afkomstig uit Den Haag, ze heeft haar hond wel meegenomen. Zij en haar man zoeken een gemeubileerd huis, omdat ze alles in het hotel heel vies vinden, ook het eten vinden ze beneden de maat.

De echtgenoot van mevrouw Enthoven is Max Enthoven. Hij is de directeur van de N.V. Pletterij Enthoven in Delft. De medewerkers van zijn bedrijf (de pletters) plaatsen onder zijn dagelijkse leiding in opdracht van de Bataafsche Petroleum Maatschappij 41 opslagtanks voor de olie.

Beppie vindt op het balkon een mierennest. De beestjes fascineren haar, ze observeert ze gedurende lange tijd en ziet dat de mieren alles wat in de kamer ligt, zoals dode vlinders, wegslepen. Twee zijn er met dit karwei bezig, de een duwt, de ander trekt, na een tijdje ziet ze dat de mieren de rollen omdraaien. Ze gooit een stukje chocolade naar de mieren, er komen er wel twintig op af. *Wij gooiden een stukje vijg en kwam daar de hele kolonie bij te pas, de koning hielp ook mee, joeg degenen die er bovenop waren gaan zitten er af en de koningin verzamelde de andere mieren en dreef ze er naar toe om ook te helpen, ze kregen het toch vooruit, net een beest met honderd poten, toen ze bij de spleet waren konden ze de vijg er*

niet doorkrijgen en heeft dat wel een uur geduurd voordat zij het klaargespeeld hadden. Bepie geniet volop van het drukke gedoe van deze beestjes.

In de ogen van Gust is het landschap niet zo tropisch als menigeen misschien geneigd is te denken. De plantengroei is vrij schaars, behalve op de plantages, maar de afstanden om die te gaan bezoeken zijn te groot. De regentijd is voorbij en er zijn geen bloemen meer, alles verdort nu. De grond is rotsachtig met niet al te hoge, kale bergen, die hun vulkanische oorsprong tonen door grote afbrokkelingen waarlangs inhammen van de zee stromen. *Het is wel groots op kleine schaal maar van natuurschoon kan feitelijk niet gesproken worden.* Willemstad gaat door de komst van de raffinaderij volgens hem een schitterende toekomst tegemoet, maar het is jammer dat het gouvernement niets doet: er zijn geen kranen, geen steigers, geen dokken, *totaal niets.*

Gust maakt met zijn baas Bastet en een collega een ritje over het eiland, maar dat blijkt niet zo eenvoudig. De auto komt in de modder vast te zitten. *Zijn witte pak, schoenen alles zwart, met hun vieren geprobeerd hem er uit te krijgen maar zakte hij hoe langer hoe dieper, Gust heeft nogal last met bukken dat zijn knopen van zijn pantalon springen omdat ze niet van elastiek zijn, hij zag er 6 op de grond liggen en stopte de handen in de zakken om hem op te houden maar toen hij thuis kwam was er geen een af dus waren zij van de anderen.* Gelukkig komen er *veertig neger werklieden* langs die door stokken achter de wielen te steken de auto weer vlottrekken. Volgens Bepie moet Gust meer oefenen om zijn rijbewijs te halen. Als dat lukt, kunnen ze samen ritjes maken onder andere naar Caracasbaai, de grot van Hato en het struisvogelpark. Dit vooruitzicht geeft Bepie veel voorpret. Nog geen maand later gaat de wens van Bepie in vervulling. Samen met Gust en in gezelschap van de heer Gorsira maken ze in hun auto een tocht naar de grot van Hato. *Verbazend interessant maar heel vermoeiend en heb ik er een paar schoenen mee bedorven eerst een half uur klimmen in de brandende zon over rotsblokken gewoon levensgevaarlijk in de grot zelf ook, alles druipsteen en hingen er druppels aan met kalk die van boven naar beneden*

opwerkten en hele pilaren en grillige figuren vormden o.a. een Boeda beeld, wij hadden 2 negers met flambouwen bij ons soms moesten wij in spelonken kruipen en zulke stappen maken dat een van voren en een ander van achter mij vast moest houden, ik zou het ten minste niet graag voor een tweede maal doen, de oude heer Gorsira die er bij was moest halfweg blijven steken van vermoeidheid en hebben wij die maar achtergelaten.

Als ze een keer van een tocht met de auto terugkomen willen ze in volle vaart over de schipbrug rijden, maar als ze aan het einde zijn, draait deze plotseling open. Ze vliegen over een brede spleet, wat gepaard gaat met veel geschreeuw van de toekijkende negers. Later blijkt één autoband leeg, twee andere zijn gescheurd. Gust vizelt de auto op en zet er een nieuwe band op, ondertussen regent het pijpenstelen, waardoor de witte japon van Beppie drijfnat wordt. Met dat al komen ze laat en hongerig thuis aan. Gelukkig heeft de hulp van de familie Enthoven voor een maaltijd gezorgd: soep, vlees, sperziebonen en aardappelen uit de *cantina*, de bedrijfskantine van de pletterij. Thuisgekomen valt Beppie direct in slaap.

Begin april veroorzaakt Gust met zijn auto een ongeluk, hij heeft een bruin hondje overreden. De hond is gelukkig direct dood, heeft hij gezien. Gust is doorgereden, maar eenmaal thuis voelt hij zich niet alleen zenuwachtig, maar ook ongemakkelijk. Samen met Beppie rijdt hij terug. Ze zien dat de wielen over de nek van de hond zijn gegaan, er lopen wel 200 vlooiën op het beest. *Wij hebben er de hele nacht niet van geslapen.*

Een tocht naar Westpunt, het uiterste punt op het eiland, vergt 2 ½ uur. *Een woeste autorit* is het voor Beppie. Ze rijden over wegen vol kuilen en stenen. Overall zien ze negerhutten, maar nergens een huis waar ze wat kunnen drinken. *De negers verstaan geen Hollands en lachen maar.* De hutten zijn van riet en met leem overtrokken, ze zijn klein en laag, ze doen denken aan wigwams van Indianen. Ze komen terecht in een bergachtig, woest en droog landschap, waar cactussen van wel drie meter hoog staan. Ook zien ze adelaars en grote dui-

ven. Op de weg terug lopen ze door gebrek aan benzine twee uur vertraging op. Tweemaal lukt het niet een berg op te komen. De auto wordt dan schuin gezet om te starten, waarbij ze wel stenen achter de wielen moeten leggen *om niet naar beneden te ritsen*. Ze kopen een liter brandstof van een voorbijgaande auto, maar na een poosje staan ze opnieuw stil. Gelukkig is een chauffeur zo behulpzaam om voor hen een blik benzine in de stad te kopen. Dat kost wel twee gulden, maar daarmee zijn ze wel geholpen.

Beppie en Gust nemen zich voor een serie foto's voor het thuisfront te maken. Ze kopen twaalf nieuwe platen om in de camera te plaatsen. *Wij hebben ze zelf ontwikkeld (2 uur aan 2 platen) een rode kan om het licht gebonden daar 3 vloeipapieren over en een badhanddoek en de deuren behangen met plaid en spreiden dan een muziekboek over de kom heen want het was nog te licht ook moesten wij met ijs werken*. Gust fotografeert Beppie samen met haar vriendin Micheline op het terras van Arrarat waar de laatste woont. De foto's die van Beppie en Gust genomen zijn, blijken mislukt.

Micheline over wie Beppie schrijft, heet volledig Micheline Cornelia "Meshé" Brown Gorsira. Haar man Pieter Lourens de Haseth was op 22 oktober 1922 in Mexico, waar hij bij een oliemaatschappij werkte, overleden. Kort erna werd hun zoon geboren, Pieter Lourens. Beppie sluit van het begin af aan vriendschap met deze weduwe en haar kind.

Een wens van Beppie gaat in vervulling, ze is dolblij met de hond die ze gekregen heeft van Micheline. Het beestje is vier maanden oud. De hond is zwart, kortharig, heeft kleine pootjes en vlekjes boven de ogen. Het beest gaat Poetie heten. Het heeft een dikke kop en buik, net of hij ondervoed is. Zou het kunnen komen

---

Beppie en Micheline op Ararat

door het voedsel: fonchie, *soort van meel met water dat de negers ook eten?* Beppie zet de hond iets anders voor: rijst en vlees. Op een dag vangt ze op het hondje wel vierentwintig vlooien en dertig teken, zelfs tussen de nagels en op de oren zijn ze te vinden. De hond gaat nu iedere morgen onder de douche na eerst met zeep ingewreven te zijn. *Wat hebben onze honden in Holland het toch 100 maal beter dan de stumpers hier.* Beppie heeft Perubalsem gekocht en doet dat op de wonden van het beestje. Ook zijn oren krijgen een goede beurt. Ze geeft de hond veel water, want door de grote hitte heeft deze voortdurend dorst. Poetie durft in het begin echter geen water te drinken en als hij het wel doet, schrikt hij alsof hij wat verkeerd heeft gedaan. Hij is lief en dankbaar en als Beppie de hond optilt, legt deze zijn kop op haar schouder. Ze schrijft: *Poetie is al merkbaar opgeknapt die 3 dagen hij begint ook Hollands te verstaan en loopt op de Rifweg los met mij, maar vlak naast mij.* Als Beppie en Gust te zijner tijd weer teruggaan naar Holland, willen ze de hond meenemen. Het dier heeft ondanks alle zorgen veel te lijden. Twee keer per dag moet Beppie zijn oren en pootjes nalopen op allerlei ongedierte. Met een pincet haalt ze soms wel zes of zeven karpatten, spinnen die zich net als een teek in de huid vastzuigen, tussen zijn tenen vandaan. Ook onder zijn pootje zitten ze waardoor de hond is gaan hinken. Verder vist ze er een grote teek tussenuit, het wordt een bloedbad. Om dat in het vervolg te voorkomen kijkt ze nu met grote regelmaat de hond na. Het beestje is gewend 's nachts buiten op de grond te slapen en hoewel Beppie een kleedje heeft gekocht, ligt de hond liever op de kale houten vloer. Op een zondag nemen Gust en Beppie de hond in de auto mee op een tochtje naar Caracasbaai.

Op een avond horen Beppie en Gust, terwijl ze in de serre zitten, hun hond voortdurend brommen. Gust wil weten wat er gaande is, hij ziet een zeekrab rondscharrelen. Het dier is zo groot als een kat, het hoofd is groter dan dat van een hond, de ogen zitten op stokjes die het beest kan inklappen, de armen doen aan de poten van een hond denken. Van onderen zit het dier vol schubben. Deze beesten stelen de eieren van de kippen, weet Beppie. *Gust zocht een stok en wees*